10. Kozyts`kyi M. (1933) Tragedia chaosu chy shcho inshe [Tragedy of chaos or something else]. Dilo, 6. Retrieved from https://libraria.ua/numbers/192/20244/

11. Kulchytskyi S. (2005) Golod 1932-1933 v Ukraini yak genotsyd // Problemu istorii Ukrainu: facty, sudzhennia, poshuky [Famine of 1932-1933 in Ukraine as genoside // Problems of Ukrainian history: facts, reflections, findings.], 14, 225- 300.

12. Kutok movy (1932) [Language corner]. Dilo, 16. Retrieved from https://libraria.ua/numbers/192/23215/

13. Martyniuk, V. Gazeta «Dilo» [The Dilo newspaper]. Retrieved from http://www.lvivcenter.org/en/lia/organizations/dilo/

14. Masovi areshty na radians`kyi Ukraini (1932) [Mass arrests in soviet Ukraine]. Dilo, 14. Retrieved from https://libraria.ua/numbers/192/23300/

15. Milion selian utiklo z Ukrainy (1933) [Million of peasants escaped from Ukraine]. Dilo, 5. Retrieved from https://libraria.ua/numbers/192/20249/

16. Naibil`shyi udar vid chasiv kolonisatsii (1933) [The greatest blow from the times of colonisation]. Dilo, 39. Retrieved from https://libraria.ua/numbers/192/19777/

17. Na porozi 54-ogo roku (1932) [On the threshold of 54th year]. Dilo, 291. Retrieved from https://libraria.ua/numbers/192/23296/

18. Ostanni visty (1932) [The latest news]. Dilo, 49. Retrieved from https://libraria.ua/numbers/192/23222/

19. Peirce Ch. (2000) Vubrani filosofski tvory [Selected philosophical works]. Moscow: Logos.

20. Pol`s`ka polityka syproty Ukraintsiv za mynulyi rik (1932) [Polish policy against the Ukrainians in the last year]. Dilo, 28. Retrieved from https://libraria.ua/numbers/192/23233/

21. Pol`s`ke uchytel`stvo i Pol`s`ki inspectory proty Ukraintsiv (1932) [Polish teachers and Polish inspectors are against Ukrainians]. Dilo, 98. Retrieved from https://libraria.ua/numbers/192/23233/

22. Protyukrains`ka polityka na Zakarpatti (1933) [Anti-Ukrainian policy in Transcarpathian region]. Dilo, 24. Retrieved from https://libraria.ua/numbers/192/19645/

23. Revizii i areshtuvannia (1932) [Audits and arrests]. Dilo, 291. Retrieved from https://libraria.ua/numbers/192/23296/

24. Rolia Volyni I Polissia (1933) [The role of Volyn` and Polissia]. Dilo, 1. Retrieved from https://libraria.ua/numbers/192/19694/

25. Strashni represii na Radians`kyi Ukraini (1933) [Awful repressions in Soviet Ukraine]. Dilo, 21. Retrieved from https://libraria.ua/numbers/192/19593/

26. Shovani zemli (1933) [Hidden lands]. Dilo, 129. Retrieved from https://libraria.ua/numbers/192/20083/

27. Triohsotlitni rokovyny Kyivs`koi Dychovnoi Academii (1932) [Three hundred anniversary of Kyiv Theological Academy], Dilo, 8. Retrieved from https://libraria.ua/numbers/192/23168/

28. Uves` narod protu gnobyteliv (1933) [All people against the opressors]. Dilo, 214. Retrieved from https://libraria.ua/numbers/192/19892/

29. Ukraina v peredsmertnych sudorogach (1933) [Ukraine in dying convulsions]. Dilo, 194. Retrieved from https://libraria.ua/numbers/192/19817/

30. Shapoval, Yu. H. (2007) Dilo (1880-1939) – persha Ukrains`ka shchodenna gazeta [The Dilo (1880-1939) – the first daily Ukrainian newspaper]. Rivne.

31. Trask, R. (2004) Language: The Basics. United Kingdom.

32. Wodak, R., De Cillia R., Reisigl M., Liebhart K (1999). Discourse and Society, Vol. 10, 2, 149-173.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

Наталія Базилевич – кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри англійської мови та методики її викладання Херсонського державного університету.

Наукові інтереси: когнітивна лінгвістика, дискурс аналіз, літературна творчість та ораторське мистецтво В. Черчилля.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

Nataliia Bazylevych – PhD in Philology, Senior Teacher at the Department of English Language and Methods of Teaching at Kherson State University.

Scientific interests: cognitive linguistics, discourse analysis, literary creativity and W. Churchill's art of public speaking.

УДК81'42:35.075.5]:[004.775:35](477:410:44)

ПРЕДСТАВЛЕННЯ ДИСКУРСУ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ НА УРЯДОВИХ ПОРТАЛАХ УКРАЇНИ, ВЕЛИКОБРИТАНІЇ ТА ФРАНЦІЇ

Богдана СТОЙКА (Львів, Україна)

e-mail: bogdanastoila@gmail.com

СТОЙКА Богдана. ПРЕДСТАВЛЕННЯ ДИСКУРСУ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ НА УРЯДОВИХ ПОРТАЛАХ УКРАЇНИ, ВЕЛИКОБРИТАНІЇ ТА ФРАНЦІЇ

Стаття присвячена розглядові поняття дискурсу державного управління (ДДУ) та особливостям його представлення на урядових порталах. Пропонується розглядати ДДУ як єдність системно організованих знаків, які моделюють породжені державою світоглядні орієнтири і принципи державотворення. ДДУ слугує засобом формування основних концепцій,

спрямованих на реалізацію ефективної моделі державного управління, та чинником оптимізації соціальної взаємодії всіх суб'єктів суспільного розвитку. Однією з форм реалізації ДДУ є його представлення на урядових порталах. Останні забезпечують публічний доступ в інтернеті до інформації про діяльність уряду.

Ключові слова: дискурс державного управління, соціальний інститут держави, державна влада, державне управління, стратегії і тактики дискурсу державного управління, урядовий портал.

STOIKA Bogdana. REPRESENTATION OF THE PUBLIC ADMINISTRATION DISCOURSE ON THE GOVERNMENT PORTALS OF UKRAINE, GREAT BRITAIN AND FRANCE

The article deals with the issue of the concept of the public administration discourse and specifics of its representation on the government portals of Ukraine, the United Kingdom and France. It is claimed that through the public administration discourse effective models of public administration are realized. The article focuses on the shared and distinctive features of the representation of the discourse on the government portals. Special attention is paid to the description of the meaning of the term "public administration discourse", to the analysis of the terms "state", "public administration", "government", "authority" in legal culture of three states, to consideration the structure of the government portals of Ukraine, the United Kingdom and France and to the defining the specifics of the representation of the government functions on the portals. It is substantiated that the methods of the information providing may be used as tertium comparationis for comparable study of the discourse in the different linguistic cultures. Institutional discourse as a discourse in general, performs cognitive, axiological and pragmatic functions. The public administration discourse in three states verbalizes the direction of the authorities to create conditions for the most complete realization of the state functions, matching the interests of society and the state and providing the social development by the appropriate resources. In this context the public administration discourse may be defined as a means of discussing the existing social problems and the ways to solve them. The government portals, which were created as an only access to government services, provide such discussion.

Key words: discourse of public administration, state social institution, authorities, public administration, strategies and tactics of the public administration discourse, government portal.

Дискурс державного управління розглядаємо як підтип інституційного дискурсу (далі ДДУ). Останній породжується соціальними інститутами держави і відповідно виступає як повторювана функціонально-смислова єдність породжених соціальними інститутами системно організованих знаків, які моделюють життєвий світ людини у соціумі певної доби [1, с.138-142]. Говорячи про владу й політику інституту, яка здійснюється через дискурс його членів, Андреа Майр наводить приклад *news media*. З одного боку, цей інститут зобов'язаний забезпечувати неупереджене і збалансоване покриття важливих політичних і соціальних подій, але він належить до великих організацій, що "мусять підтримувати себе і своє становище" і повинні діяти як "добре змащений механізм для оброблення й наповнення свого бізнесу" [8, p.1]. Практично це означає, що до певної міри саме інститут визначає, що стає новинами, а не самі події, тобто інститути моделюють дискурси для легітимізації їхніх інтересів та існування. Передавач чи творець інституційного дискурсу є "функціонером" соціального інституту, котрий виражає "позицію" свого інституту (акт парламенту, судовий розгляд тощо). Отримувач теж до певної міри визначає клас дискурсу: акт парламенту, призначений для громадян, рішення суду для позивача і відповідача. Канал (оптичний чи акустичний) виражає носія мови.

Розуміння функцій інституційного дискурсу ґрунтується на тому, що він як категорія комунікації забезпечує координацію діяльності людей у суспільстві. Інституційний дискурс, як і дискурс загалом, виконує когнітивну, аксіологічну і прагматичну функції [1, с. 138-142].

Держава як соціальний інститут породжує ДДУ, який слугує для вираження публічно-політичних відносин, що спираються на державний примус. В теорії права в Україні держава тлумачиться як певний спосіб оранізації суспільства, основний елемент політичної системи, організації політичної влади, яка поширюється на все суспільство, виступає його офіційним представником і в необхідних випадках опирається на засоби й міри примусу. Основні функції держави поділяються на внутрішні (діяльність у суспільстві) і зовнішні (міждержавні відносини). За конституційним правом держава означає сукупність офіційних органів влади (парламент, уряд, суди тощо), які діють у країні чи суб'єкті федерації. Як суб'єкт міжнародного права держава є головним учасником міжнародних відносин [3, с. 73]. В "Енциклопедії державного управління" держава тлумачиться як особлива форма організації суспільства, що характеризується суверенною владою, політичним і публічним характером, реалізацією своїх повноважень на певній території через діяльність спеціально створених органів та організацій, наданням своїм рішенням обов'язкової правової форми, установленням податків з метою ефективного функціонування механізму влади та реалізацією загальносоціальних повноважень. У вузькому розумінні держава ідентифікується з адміністративно-розпорядчими органами та системою правових норм, що визначають їх функціонування [2, с. 134].

В англійській юридичній традиції держава (*state*) тлумачиться як суверенна та незалежна сутність (*entity*), яка здатна вступати у відносини з іншими державами. Щоб мати право називатися державою, ця сутність повинна мати: (1) постійне населення; (2) визначену територію, на якій вона здійснює функції влади; (3) ефективний уряд [4, с. 475].

У французькому правничому словнику держава (*l'Etat)* визначається як суверенна цілісність, яка формується населенням, що проживає на визначеній та визнаній території, і є юридичною та політичною організацією на міжнародній арені [5].

Як видно з визначень, в англійській та французькій правовій культурі не зазначається, що поняття держави поширюється на систему структур, органів, установ, які реалізують функції держави. Для позначення сукупності органів виконавчої влади в англійській мові використовується інший термін**:** *public administration.* Цим терміном позначається виконавча гілка уряду та державної служби. Термін відображає аморфну комбінацію теорії та практики, націлену на висвітлення концепції уряду та його відносин із суспільством, що сприяє здійсненню урядової політики, спрямованої на вирішення соціальних потреб і встановлення практик управління. Термін також стосується всіх урядових чиновників (за винятком законодавчої влади, виконавчого керівника держави та правників), посадовців високого рангу урядових департаментів та інституцій, які приймають особливо важливі рішення, встановлюючи стандарти виконання для своїх підлеглих [6, с. 105]. Державне управління у Франції позначається терміном *APU-administration publique* і пов'язане з виконавчою владою.

Слід також зазначити, що в Україні є відмінності в тлумаченні понять "державне управління" та "державна влада". В українському правознавстві найбільш поширеним є тлумачення державної влади як здатності суб'єктів, що виступають від імені держави, впливати на поведінку людей та їхніх об'єднань за допомогою державного апарату. Державна влада розглядається як знаряддя здійснення волі панівної частини суспільства в межах усієї країни і проявляється у вигляді системи публічно-політичних відносин владарювання і підпорядкування, які забезпечуються можливістю застосування примусу з боку державновладних структур. Тобто, ця влада є особливим різновидом соціальної влади і має такі ознаки: поширюється на усе суспільство; має публічно-політичний характер; забезпечує можливість застосування державного примусу; здійснюється від імені держави спеціальними суб'єктами (органами держави та їхніми посадовими особами); існує завдяки встановленню і стягненню системи податків; запроваджує розподіл населення за територіальною ознакою. В Україні державна влада здійснюється на засадах її поділу на законодавчу, виконавчу та судову [3, с. 73].

У Франції терміном адміністрація (*l'Administration*) (з великої літери) позначається організація, покликана управляти публічними справами відповідно до директив державної виконавчої влади. Словом з малої літери позначається публічна служба в окремій галузі, яка пов'язана з виконавчою владою. Слово "адміністрація" може мати два різних значення. Перше визначення зосереджується на функції управління (функціональний підхід) і стосується всіх видів діяльності, спрямованих на задоволення потреб населення (забезпечення громадського порядку, належного надання адміністративних послуг тощо), потреб, які визначаються на певний момент громадською думкою та політичною владою. У такому випадку термін пишеться з малої літери. Друге значення стосується організації управління і позначає сукупність юридичних осіб (держава, територіальні громади, публічні (державні) заклади) та фізичних осіб (державні службовці, посадові особи, працівники за контрактом), які здійснюють цю діяльність. У цьому випадку слово "адміністрація" пишеться з великої літери. Таким чином, у Франції державне управління (*APU-administration publique*) пов'язане з виконавчою владою Державна влада є однією з категорій національного обліку, яка об'єднує представників державної влади Франції, інституційну цілісність які надають некомерційні послуги або здійснюють розподіл національних ресурсів. Вони складаються з центрів державної влади, територіальної влади та соціального захисту [7].

З опорою на наведені тлумачення можемо стверджувати, що ДДУ в усіх трьох державах вербалізує спрямованість органів державної влади на створення умов для якнайповнішої реалізації функцій держави, узгодження інтересів держави й суспільства та забезпечення суспільного розвитку відповідними ресурсами. У цьому контексті ДДУ можна визначити як спосіб обговорення наявних суспільних проблем та шляхів вирішення. Таке обговорення забезпечують значною мірою урядові інформаційні портали, які створені для надання єдиного доступу до урядових служб.

Урядовий портал Великобританії (https://www.gov.uk) був створений Урядовою Цифровою Службою 31 січня 2012 року. Створення цього вебсайту планувалось, щоби замінити сотні

індивідуальних вебсайтів урядових департаментів та державних органів. До 1 травня 2013 року всі 24 міністерські департаменти та 28 інших організацій були занесені до урядового порталу. 16 квітня 2013 року урядовий портал Великобританії переміг у номінації Дизайн 2013 року.

Урядовий портал України є єдиним вебпорталом органів виконавчої влади України (https://www.kmu.gov.ua/ua). Портал є власністю Секретаріату Кабінетів Міністрів України. Проект реалізовано Фондом Східна Європа та Державним агентством з питань електронного урядування України у межах програми міжнародної технічної допомоги "Електронного врядування задля підзвітності влади та участі громади" (EGAP), за фінансової підтримки Швейцарської агенції розвитку та співробітництва. Англійська версія Урядового порталу України працює за посиланням http://old.kmu.gov.ua/en.

Структура урядових порталів України та Великобританії відрізняється, оскільки є різною структура влади, міністерств, відомств, органів, їх назви та кількість. Урядовий портал України містить розділи : Уряду і органи влади, Послуги, Діяльність, Рішення Уряду, Для громадськості, Прес-центр. (Рис.1).

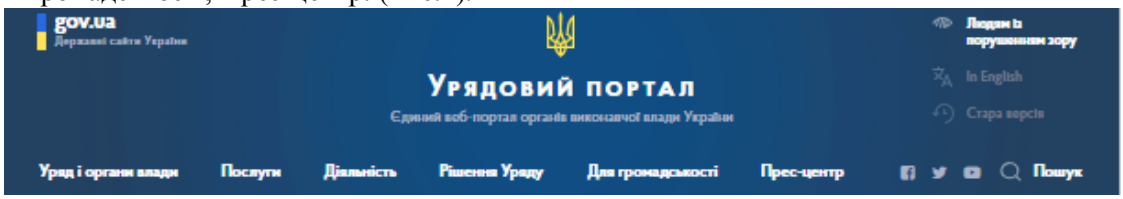

Рис. 1 Загальний вигляд урядового порталу України

Урядовий портал Великобританії містить 16 розділів: Benefits (Соціальні виплати), Births, deaths, marriages and care (Народження, смерть, укладання шлюбу та опіка), Business and self-employed (Зайнятість та самозайнятість), Childcare and parenting (Соціальна допомога на утримання та виховання дітей), Citizenship and living in the UK (Громадянство та проживання у Сполученому Королівстві), Crime, justice and the law (Злочинність, юстиція та закон), Disabled people (Соціальна допомога людям з інвалідністю), Driving and transport (Транспорт та водіння транспортними засобами), Education and learning (Освіта та навчання), Employing people (Працевлаштування), Environment and countryside (Охорона навколишнього середовища та сільської місцевості), Housing and local services (Житло та надання комунальних послуг), Money and tax (Кошти та оподаткування), Passports, travel and living abroad (Паспорти, умови подорожування та проживання за кордоном), Visas and immigration (Умови отримання візи та іміграція), Working, jobs and pensions (Праця, робочі місця та пенсії) (Рис.2).

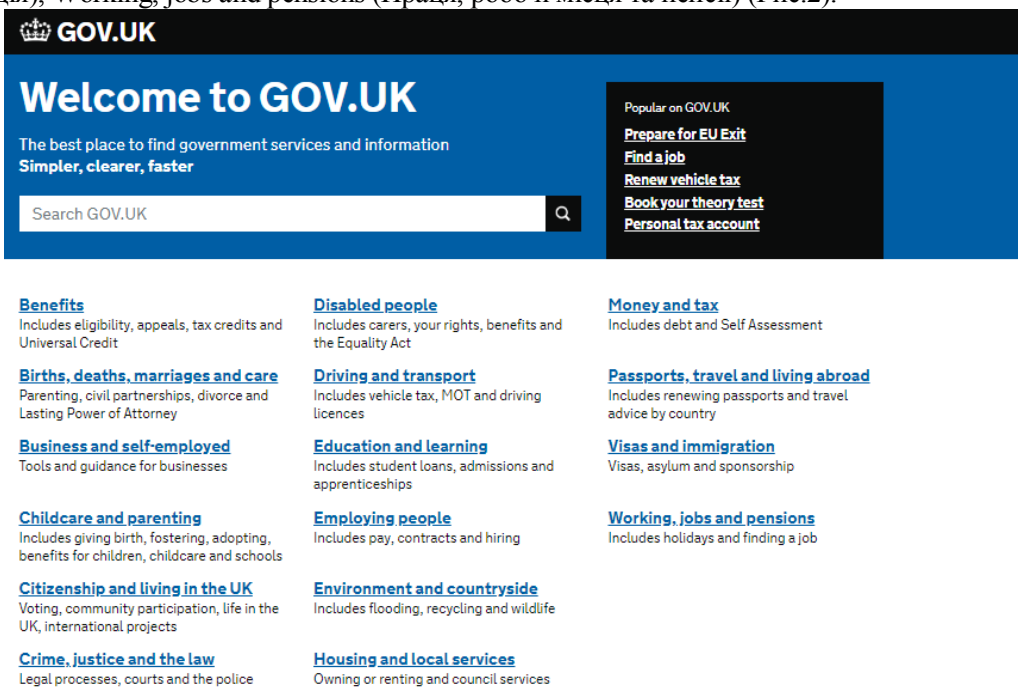

Рис.2 Загальний вигляд урядового порталу Великобританії.

Урядовий портал Великобританії також є вебсайтом 25 міністерських департаментів та 385 інших агенцій та державних структур та містить шість основних розділів: Government departments (Урядові департаменти), Announcements (Повідомлення), Publications (Опублікування), Statistics (Статистика), Consultations (Консультації) та How Government services are performing (Звіт роботи урядових служб) і надається інформація про те наскільки потреби споживачів є задовільненими. (Рис.3)

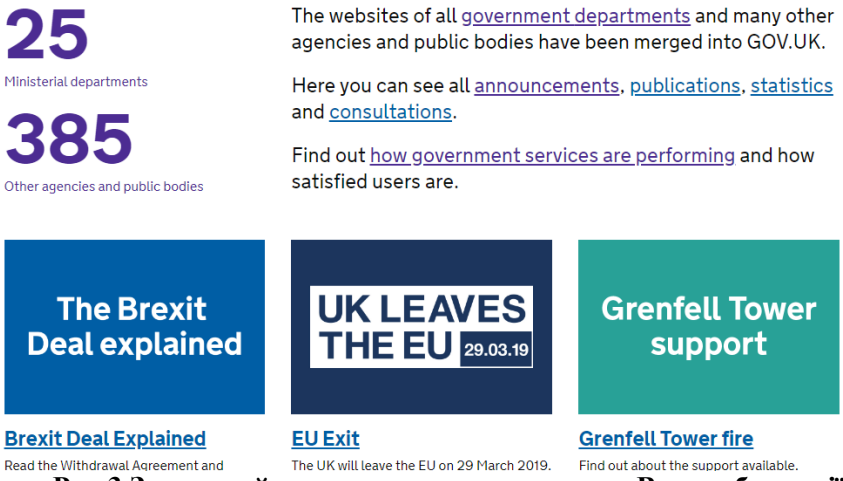

Рис.3 Загальний вигляд урядового порталу Великобританії.

Урядовий портал Франції (https://www.gouvernement.fr) містить три основні розділи L'actualite du Premier Ministre (Діяльність Прем'єр Міністра), Les actions du Government (Діяльність Уряду) та Le Government et les institutions (Уряд та інститути). (Рис.4)

Рис.4 Загальний вигляд урядового порталу Франції

На кожному з трьох порталів є інформація про діяльність уряду. В Україні вона представлена у розділі "Діяльність уряду". В Англії діяльність уряду представлена у розділі "How government works", де інформація подана окремо про кожну структуру урядової влади. На англійському Урядовому порталі є детальніший опис завдань та організації роботи відповідних органів. На французькому сайті Діяльність Уряду представлена у підрозділах Діяльність, Представники та Рада Міністрів.

Як уже зазначалося, ДДУ слугує засобом формування основних концепцій, спрямованих на реалізацію ефективної моделі державного управління. Як видно з опису представлення цієї моделі на порталах трьох країн, усі уряди використовують різні дискурсивні моделі для відображення своєї діяльності. В Україні підрозділ "Діяльність" головно представляє інформацію про виконання різних аспектів урядової Програми, як-от, реформи, антикорупційна діяльність, європейська інтеграція тощо. На англійському порталі ДДУ включає інформацію про основні органи управління, законодавчу діяльність та, на відміну від українського порталу, дозволяє громадянам висловлювати ініціативи та побажання через

опцію "Get involved" ("Долучаймося"). Французький портал в аспекті діяльності побудований з урахуванням різних напрямів, як-от, економіка, туризм, освіта та молодь, охорона здоров'я тощо. Такі відмінності у структурі ДДУ можна пояснити як описаними вище відмінностями у тлумаченні самого поняття державного управляння та функцій уряду, так і відмінностями у стратегічній спрямованості подання інформації. Безперечно, що основною і спільною для всіх порталів є стратегія інформування. Однак творці порталів використовують різні тактики для реалізації цієї стратегії, що, перш за все, виражається у самому доборі інформаційних повідомлень та їхньому включенні в різні підрозділи.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Андрейчук Н. І. Семіотика лінгвокультурного простору Англії кінця XV – початку XVII століття : монографія/ Н. І. Андрейчук. – Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2011. – 280 с.

2. Енциклопедія державного управління: у 8 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України / [Наук.-ред. колегія : Ю. В. Ковбасюк (голова) та ін.]. К. : НАДУ, 2011.

3. Юридичні терміни: Тлумачний словник / за ред. В.Г. Гончаренка. – 2-ге вид., стереотипне. – К.: Либідь, 2004.- 320 с.

4. A Dictionary of law. – Fifth edition / Ed. By Elizabeth A. Martin. – New York, Oxford: Oxford University Press, 2002. – 551p.

5. Dictionnaire du droit prive par Serge Braudo Conseiller honoraire à la Cour d'appel de Versailles. [Electronic resource]. – Available from: https://www.dictionnaire-juridique.com/serge-braudo.php/

6. Fox and Meyer. Public Administration Dictionary. - Juta and Co Ltd. – 1995. – 141 p.

7. La Toupie. "Toupictionnaire": Le dictionnaire de politique. [Electronic resource]. – Available from: https://www.toupie.org/

8. Mayr A. Language and Power. An introduction to Institutional Discourse / Andrea Mayr. – London; New York: Continuum International Publishing Group. – 2008. – 204 p.

REFERENCES

1. Andreichuk, N. I. (2011). Semiotyka linhvokulturnoho prostoru Anhlii kintsia XV – pochatku XVII stolittia : monohrafiia [Semiotics of linguistic-cultural space of England, XVth – beginning of XVII century: monography]. Lviv : Vyd-vo Lvivskoi politekhniky.

2. Entsyklopedia derzhavnoho upravlinnia: u 8 t. (2011). [Encyclopedia of state management]. Kyiv: NADU.

3. Yurydychni terminy: Tlumachnyi slovnyk (2004). [Explanatory Dicionary]. Kyiv: Lybid.

4. A Dictionary of law. (2002). New York, Oxford: Oxford University Press.

5. Dictionnaire du droit prive par Serge Braudo Conseiller honoraire à la Cour d'appel de Versailles. [Electronic resource]. https://www.dictionnaire-juridique.com/serge-braudo.php/

6. Fox and Meyer. (1995). Public Administration Dictionary. Juta and Co Ltd.

7. La Toupie. "Toupictionnaire": Le dictionnaire de politique. [Electronic resource]. https://www.toupie.org/

8. Mayr, A. (2008). Language and Power. An introduction to Institutional Discourse. London; New York: Continuum International Publishing Group.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

Богдана Стойка – старший викладач кафедри соціально-гуманітарних наук Львівської національної академії мистецтв.

Наукові інтереси: контрастивна лінгвістика, теорія та практика перекладу термінології державного управління, англійська мова за професійним спрямуванням.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

Bogdana Stoika – Senior lecturer of the Department of social and humanitarian sciences at the Lviv National Academy of Arts.

Scientific interests: contrastive linguistics, theory and practice of translation of terminology of public administration, English for professional purposes.

УДК 81'25

ЗАСОБИ ВЕРБАЛІЗАЦІЇ АДДИКТИВНОЇ ПОВЕДІНКИ В НІМЕЦЬКІЙ МОВІ (НА МАТЕРІАЛІ ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНОГО МІКРОПОЛЯ „DROGENSUCHT/ НАРКОЗАЛЕЖНІСТЬ")

Лариса КІТ (Кропивницький, Україна)

e-mail: larisa.gavrilyuk.19@gmail.com

КІТ Лариса. ЗАСОБИ ВЕРБАЛІЗАЦІЇ АДДИКТИВНОЇ ПОВЕДІНКИ В НІМЕЦЬКІЙ МОВІ (НА МЕТЕРІАЛІ ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНОГО МІКРОПОЛЯ „DROGENSUCHT/ НАРКОЗАЛЕЖНІСТЬ")

У статті розглядається специфіка вираження аддиктивної поведінки на позначення залежності, зокрема наркотичної залежності (Drogensucht) в сучасному німецькомовному газетному дискурсі, визначено структуру лексико-семантичного мікрополя „DROGENSUCHT/ НАРКОЗАЛЕЖНІСТЬ" в сучасній німецькій мові.